

(Efter 1.12.2019, 802)

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Far, och Herren Jesus Kristus!

Bön: Käre Jesus, du som är ärans kung, kom till oss och förklara din härlighet och makt, och hjälp oss att följa dig i din ödmjukhet. Låt din Ande förklara Ordet för oss så att vi ser dig och tror på dig. Amen.

Predikotext: Luk 10:23–24

23 När de var ensamma vände sig Jesus till lärjungarna och sade: "Saliga är de ögon som ser vad ni ser. 24 Jag säger er: Många profeter och kungar ville se vad ni ser men fick inte se det, och höra vad ni hör men fick inte höra det."

Herre, helga oss i sanningen. Ditt ord är sanning. Amen.

Vi firar idag den första dagen av det nya kyrkoåret. Vi firar Kungens ankomst. Kyrkans år har av gammalt en pedagogisk indelning. Den första halvan är Kungen i centrum, medan den andra halvan av året, som vi nyss har avslutat, främst handlar om hur hans Kyrka byggs upp att tjäna vår Kung och leva till hans ära bland våra medmänniskor. Dagens evangelietext berättar om hur vår Kung kom ridande på en åsna, samma text som vi läser på palmsöndagen när vi står inför hans lidande. Vi ska minnas den här kopplingen idag. Vår Kung kom inte för att visa sin härlighet utan han kom till förnedring, för att lida och ge sitt liv för sin Kyrka.

Det kommande halvåret avspeglar på tre sätt den verksamhet som Gud bedriver. Vi brukar i trosläran tala om Kristi tre ämbeten: *profet, präst och kung*. Idag, när vi inleder det nya året, ska det här också bli vårt tema: *Kristus som profet, präst och kung*.

Vår text nämner två av de här ämbetena, nämligen hans förebilder profeterna och kungarna i Gamla testamentet. De fick se Messias, Kristus, i fjärran men de hade inte förmånen att träffa honom personligen. Det var bara två av profeterna som fick göra det under några timmar: Mose och Elia mötte honom på förklaringsberget. Då samtalade de om hans förestående bortgång, det som kan sammanfattas i ordet offer, som var prästens

uppgift. Det var för att utföra den uppgiften, att bli världens Frälsare, som Jesus kom.

Många profeter och kungar ville se Kristus men fick inte se honom med sina fysiska ögon. Men Jesu lärjungar fick se honom. Därför prisar Jesus dem saliga. Och vi har fått se honom. Inte med våra jordiska ögon, men vi har sett honom i hans Ord. När vi läser eller hör undervisningen om honom ser vi honom med våra andliga ögon, trons ögon. Och det är också saligt, för han sa till Tomas efter sin uppståndelse (Joh 20:29): *Saliga är de som inte har sett men ändå tror*.

När vi talar om Jesus Kristus bekänner vi att Jesus, som har gått omkring här på jorden som en sann människa, är Kristus, den som Gamla testamentets profeter vittnade om och som vi känner under namnet Messias. Kristus är den grekiska översättningen av Messias. Jesus Kristus betyder alltså Jesus, den Smorde. Vi kan säga att Jesus är hans personnamn och Kristus är hans ämbetsnamn. Den urgamla bekännelsen Jesus Kristus är Herren var en farlig bekännelse bland judarna. Med den bekände man att den man som var känd som Josefs son från Nasaret var sann Gud, som gavs det heliga gudsnamnet, JHWH. Det namnet nämndes också när Jesus red in i Jerusalem, i Hosianna-sången: Herre, fräls!

De här tre ämbetena, profet, präst och kung, särskilt de två sista, brukade invigas genom smörjelse med olja. Oljan representerar Anden. Jesus blev smord till de här tre ämbetena, fast det inte skedde fysiskt med olja som när GT:s präster smordes, eller när kungarna Saul och David blev smorda av profeten Samuel. Han blev smord i Den Helige Ande.

Vi ska nu begrunda Kristi tre ämbeten.

Kristus som profet

Vi ska först se efter vad som berättas före våra två textverser hos Lukas. I slutet av det nionde kapitlet skriver Lukas att tiden för hans upptåg var inne. Han vände sitt ansikte mot Jerusalem. I kapitel 10 sänder han ut 70 lärjungar som han sände framför sig två och två för att predika: Guds rike är nära er. Det är det budskapet som nu också är aktuellt under ad-

vent: ankomst. Herren kommer! Dessutom gav Jesus dem makt att bota sjuka och driva ut onda andar. Och det fyllde dem med sådan glädje att de kom tillbaka till Jesus och berättade om vad de upplevt. Men Jesus visade dem då på det allra viktigaste (Luk 10:20):

Gläd er inte över att andarna lyder er, utan gläd er över att era namn är skrivna i himlen.

Det här är det budskap som Jesus sände sina lärjungar att predika och det är samma budskap som också vi idag har fått i uppgift att säga åt alla människor. Med ett ord: evangelium, det glada budskapet om att vi har en plats i himlen för Jesu skull.

Det här är Kristi profetiska ämbete. Han kom med ordet om frälsning. Det ordet har han anförtrott åt oss genom de heliga apostlarna som har skrivit ner det och som vi noga ska studera och lära oss. Och för att vi ska förstå det har han gett oss sin Helige Ande för att påminna och förklara det för oss och behålla det.

Här finns det budskap som vi har framför oss det närmaste halvåret: från förberedelsen nu under advent, via hans födelse som ett litet barn, hans frestelser och lidande under fastetiden till hans lidande och död under långfredagen, hans segerrika uppståndelse på påskdagens morgon, hans himmelfärd som lade punkt för hans förnedrings tid på jorden, och slutligen pingsten som gav Anden som ska vara med oss varje dag genom att ställa fram Jesus för våra ögon och lära oss att hålla allt som han befallt oss.

Låt oss återvända till en intressant detalj i berättelsen om de 70 utsända. Det här är också antalet av de folkstammar som räknas upp i 1 Mos 10, alla de folk som härstammar från Noas söner Sem, Ham och Jafet. Det är också antalet av alla i Jakobs hus som flyttade till Egypten (1 Mos 46:27). Det finns en symbolisk betydelse i det här talet. Bibeln har ju ofta satt en särskild vikt vid vissa tal, som särskilt märks i Uppenbarelseboken. Talet 70 är 7 * 10. Talet 7 är Guds heliga förbundstal och betecknar Guds handlande med världen. Talet 10 betecknar fullhet. De 70 lärjungarna skulle alltså representera alla folk på hela jorden. När Jesus gav sin slutliga missionsbefallning

sa han uttryckligen (Matt 28:19): *Gå och gör alla folk till lärjungar.*

Kristi profetiska ämbete gäller alla människor. Därför är det viktigt att också vi ser vårt uppdrag att bära ut budet om Jesus till dem vi möter i våra liv och därmed omsätter detta profetiska ämbete i vår tid. Och idag gäller det mer än någonsin att stå fast vid det profetiska Ordet, som Jesus sade: *Om någon älskar mig, håller han fast vid mitt ord (Joh 14:23).*

Kristus som präst

När vi här använder benämningen präst måste jag först peka på att ordet egentligen står för något annat än när vi använder präst i vår tradition. Prästen hör egentligen till Gamla testamentet. En prästs uppgift är framför allt att offra. Han hade en särskild rättighet att gå in i templet för att bära fram offer för synderna. Då vi talar om präster i den lutherska kyrkan tänker vi på herdeansvaret och att vara lärare i församlingen. Därför använder vi hellre beteckningen pastor i stället för präst.

Den främsta av prästerna var *översteprästen*. Han hade som enda människa rätt att gå in i det allra heligaste i tabernaklet i öknen och senare i templet i Jerusalem. Han fick aldrig gå in där utan blod.

Hebreerbrevet undervisar särskilt tydligt om hur Jesus är vår överstepräst. Vi ska läsa ett par ställen därifrån. Hebr 7:27:

Han måste inte bära fram offer varje dag som de andra översteprästerna, först för sina egna synder och sedan för folkets. Det gjorde han en gång för alla när han offrade sig själv.

Det här säger att Jesus Kristus en gång för alla uppfyllde den förebild som prästerna och särskilt översteprästerna i GT utgjorde. Han offrade en gång för alla, och han offrade sig själv. Det står om offret i Hebr 9:12:

Han gick in i det allra heligaste en gång för alla, inte med bockars och kalvars blod utan med sitt eget blod, och vann en evig återlösning.

Översteprästen i GT skulle en gång om året, på *Jom Kippur*, den stora försoningsdagen,

offra blod av två bockar, en för sig själv och en för folket. Men Jesus offrade sitt blod på en dag, långfredagen, och det skedde en gång för alla. Efter det behövs inte mer något offer.

Jesus gav sitt blod för världen, för dig och mig, för att inte våra synder skulle stänga oss ute från Guds gemenskap. Vi kan sjunga med Arvid Hydén:

*Se, nu är det öppet för vilka som helst
att in i det helgaste gå,
ty blodet har runnit och världen är frälst.
O, syndare, akta därpå!*

Efter Jesus behövs inte någon mer offerpräst. Men det finns en offertjänst som vi som kristna ska utföra genom att tjäna varandra. I Rom 12:1 skriver Paulus en förmaning:

*Därför uppmanar jag er, bröder, vid Guds
barmhärtighet, att frambära era kroppar
som ett levande och heligt offer som beha-
gar Gud – er andliga gudstjänst.*

Och Petrus skriver i sitt första brev (1 Pet 2:5):

*Låt er själva som levande stenar byggas upp
till ett andligt hus, ett heligt prästerskap
som ska bära fram andliga offer som Gud
tar emot med glädje genom Jesus Kristus.*

Ett andligt hus är ett namn på Kristi kyrka. Ett annat namn är Kristi kropp. Så som han är vår ställföreträdande överstepräst är vi präster i hans kropp, hans kyrka. Men vi behöver inte offra för våra synder längre, för det har Jesus gjort, utan som hans tjänare i våra liv.

Den gammaltestamentliga prästen hade en speciell rättighet som inga andra hade: han skulle träda fram i Guds tempel för att offra. Han fick komma nära. Vi får som Guds präster komma nära Gud. Vi behöver inte stanna utanför. Vi får i Jesu namn komma fram till vår himmelske Far med alla våra önskingar i bön och tacksägelse. Och vi ska en gång för Jesu skull få träda fram inför honom i härlighetens land. Då ska vi alltid vara nära honom. Då ska vi verkligen se honom i evig salighet.

Kristus som kung

Det tredje ämbetet är det som vi kanske mest tänker på idag. Jesus kommer ridande som en

kung till Jerusalem. Men en hurdan kung är han?

Sakarja skriver (Sak 9:9): *Han kommer ödmjuk, ridande på en åsna.* Fast han kommer ödmjuk kommer han i kraft, rättfärdig och segerrik. Han har makt trots att det inte ser så ut.

När Jesus stod inför Pilatus såg han allt annat än segerrik ut. Han kom inför honom som en fånge. Men han bekände att han var en kung, fast inte av den här världen. Pilatus lät gissla honom. Förr sa man hudflänga, för de smärtande piskslagen slog sönder huden. Han var nerblodad och han fick en krona av törne nertryckt på sitt huvud. Och så satte man på honom en purpurröd mantel. Purpur var de rikas färg. Det var för att skymfa honom och hans anspråk att vara en kung.

Pilatus skröt med sin makt över honom. Men Jesus svarade (Joh 19:11):

*Du skulle inte ha någon makt alls över mig
om du inte hade fått den från ovan.*

Han som stod till synes maktlös, förnedrad, blodig, han var världens kung och det var han som hade gett Pilatus hans makt. Han kunde ha slitit av sig sina bojor och slagit Pilatus och alla sina fiender till marken, de som stod där och ropade *korsfäst*. Men han var en anorlunda kung.

Så var det också när han red in i Jerusalem på sin åsna. Han såg inte ut som någon kung. En kung skulle rida på en stridshäst. Men trons ögon ser honom som Kungen fast han inte visar det utåt.

Också lärjungarna levde i svaghet ända tills de kläddes i Andens kraft på pingsten. De stängde in sig, de gömde sig. Under sin verksamhet tystade Jesus flera gånger ner lärjungarna. De skulle inte berätta att han var Messias. För folket var inte moget. De ville göra honom till en jordisk Frälsare, en sådan som de drömde om att Messias skulle vara, en som skulle slå ner romarna och göra nationen Israel stor igen.

Men från pingsten blev det annat ljud. Då kunde Petrus träda fram och frimodigt förkunna (Apg 2:36):

Därför kan hela Israels folk veta säkert att denne Jesus som ni korsfäste, honom har Gud gjort till både Herre och Messias.

Här frambärs ett budskap som är rotat i den Allsmäktiges kraft. Nu predikades det öppett om Messias. Det budskapet skakade om världen. Det ledde till förföljelser. Samma budskap har vi till förfogande. Kära vänner: Varför är vi så tröga, så veliga? Vi behöver inte vara försagda. Vi är ju Jesu bröder, kungens bröder och systrar! Det var Jesu uppdrag att komma i saktmod, men han har utrustat oss med kraft (Fil 4:13): *Allt förmår jag i honom som ger mig kraft.*

Därför får vi leva som kungabarn, mitt i en tid av oro, vånda och ångest, i väntan på Kungen som ännu en gång ska komma tillbaka, då i majestät och ära. Då ska alla se honom och alla knän ska böjas, tyvärr många till skräck och fasa. Men människor från alla folkslag ska då kallas in till honom i hans rike och prisa honom för hans storhet och ära. Salig är den som ser honom redan nu i tron och får vara med då.

Bön: Lär mig se på dig, o Jesus,
än en tid i tron nu här,
tills jag i din Faders rike
skall få se dig som du är!

Amen.